

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Sacramentis In Genere

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

Cap. I. De erroribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53925](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53925)

Babylonica. & in assertione articulorum. Philippus in locis, & in Apologia Confessionis Augustanae, Ioannes Calvinus, lib. 4. Institut. cap. 14. & seq, Martinus Kemnitius tomo 2. Examinis Concilij Tridentini.

Ex nostris præter Scholasticos in IV. Sententiarum Thomae VValdensis tomo 2. toto; Gulielmus Parisiensis in lib. de Sacramentis; Ioannes Eckius, in homiliis de Sacramentis; Ioannes Rossensis in refutatione articulorum Lutheri; Hofius Cardinalis in Confessione Polonica; Ruardus Tapper in explicatione articulorum Louaniensium; Iodocus Tiletanus in refutatione Examinis Kemnitij; Gulielmus Alanus in lib. de Sacramentis in genere; Gulielmus Lindanus in Panoplia lib. 4. Petrus Soto, de Instit. Sacerdotum.

CAPVT PRIMVM.

De erroribus.

ANTIQVI errores de Sacramentis ad quatuor capita reuocari possunt. PRIMVM enim quidam omnia Sacramenta de medio tollere conati sunt: ij fuerunt quos Epiphanius hæresi 40. Archonticos, Theodoretus li. 1. de hæreticorum fabulis cum Archonticos, tum etiam Ascodritos seu Ascodrupiras appellat. Isti enim auctore quodam Petro Anachoreta Syro, Baptismum & Eucharistiam execrabatur, Epiphanio teste, nec nõ (vt addit Theodoretus) omnia alia signa sensibilia, & corporalia, ac solùm in cognitione eius quod est veram redemptionem constituebant.

Huc etiam pertinet error Fratricellorum, seu Beguinarum, qui Sacramenta Ecclesiastica despiciebant, vt testatur Ioannes Papa XXII. in Extrauaganti, sancta Romana, de religiosis domibus.

Huc denique pertinent Pauliciani, qui teste Euthymio in 2. parte Panopliæ, tit. 21. tollebant de medio omnem Sacramentorum materiam; aquam, vinum, panem, oleum, & solùm verbis quibusdam loco Sacramentorum utebantur: vt
exempli

exempli gratia, Baptismum esse dicebant illa verba: *Ego sum aqua viva.*

SECUNDA hæresis est eorum, qui Sacramenta omnia non quidem execrabantur, nec tollebant, sed virtute & efficientia spoliabant. Hi Messaliani, qui & Euchitæ ab oratione dicti sunt. Scribunt de hac hæresi Epiphanius hæresi 80. Augustin. hæresi 57. & Theodoretus lib. 4. de hæreticis fabulis, sed fusiùs & ex libris ipsorù decerptis erroribus, Ioannes Damascenus in lib. de hæresibus, vbi testatur, dogma Messalianorum esse, peccata non purgari diuinis Sacramentis, sed solis precibus, quæ ab ipsis rectè funduntur. Itaq; sine Baptismo, sine Eucharistia, sine Sacerdotum absolutione profitebantur, se statim suis precibus homines posse iustificare: tametsi etiam Sacramenta illa admitterent.

Eandem ferè hæresim tribuit Guido in sua Summa Armenis, & quibusdam recentioribus Catharis, siquidem eos negare dicit, Sacramenta nouæ legis gratiam conferre.

TERTIA hæresis eorù fuit, qui aliqua Sacramenta de medio tollebant. Multi enim Baptismum reiecerunt, vt ij, quorum hæresim Gaianam appellat Tertullianus initio libri de Baptismo: item Manichæi, teste Augustino hæresi 46. & Soluciani apud eundem Augustinum hæresi 59. & alij, de quibus postea.

Rursus quidam reiecerant Sacramentum Cõfirmationis, vt Nouatiani, Theodoretò teste, l. 3. de fabulis hæreticorum.

Alij Sacramentum Eucharistiæ nullum esse dixerunt, Scribit enim Petrus Cluniacensis in libro cõtra Petrobrusianos, vnum ex erroribus Petrobrusianorum fuisse, corpus Christi ex pane semel tantùm factum esse, ea videlicet nocte, qua Dominus traditus est: deinceps autem nec factum esse, nec fieri posse. Scribit etiã Eurhymius in Panoplia par. 2. tit. 23. vnum ex erroribus Bogomilum fuisse, Eucharistiam nihil esse aliud, quàm Pater noster.

Alij Sacramentum Pœnitentiæ sustulerunt, vt Nouatiani, teste Epiphaniò hæresi 59. & Augustino hæresi 38. Alij Sacramentum Ordinis nihil omninò esse dixerunt, vt quidam Taudomi sectatores, vt refert is, qui Sigeberti Chronicù suppleuit, ad annum Christi 1124.

Alij extremam vnctionem detestati sunt, vt Albigenses, teste S.

ste S. Antonino 4. par. II. cap. 7. §. 5. Summæ Theologicæ, & postea Flagellætes, teste Bernardo Lutzemburgensi in Catalogo hæreticorum.

Alij denique Marrimonium sustulerunt, vt Encratitæ teste Augustino hæresi 33. Manichæi, eodem Angustino teste hæresi. 46. & alij permulti.

QVART A hæresis eorum fuit, qui certa Sacramenta non quidem tollebant, tamen non rectè intelligebant, vel administrabant. In ijs erant Marcosij à Marco quodam, vetustissimi hæretici, qui Baptismum conferendum esse dicebant, nō in nomine Trinitatis, sed in nomine ignoti Patris, in veritate matre omnium; in Lesu, qui descendit, in vnitatem, & redemptione, & potestatum communionem, ita refert Theodoretus lib. 1. de fabulis hæreticorum. Item Marcionitæ, qui secundo & tertio homines baptizabant; vt Epiphanius refert hæresi 42.

Sic etiam permulti circa Eucharistiam errarunt, volentes quidem Sacramentum esse, sed non continere verum Domini corpus, vt quidam olim ipso ferè tempore Apostolorum, vt referunt Ignatius in epist. ad Smyrneses, & Theodoretus in 3. Dialogo, circa medium: ac deinde Berengarius, teste Lantfranco in lib. aduersus Berengarium: postea Ioannes VViclefus, teste Concilio Constantiensi sess. 8.

Quidam circa Pœnitentiam errabant, etsiam si eam non tollerent, vt Audiani, qui confessiones audiebant, & à peccatis absoluebant, sed pœnitentiam nō iniungebant, vt Theodoretus refert lib. 4. de fabulis hæreticorum.

Quidam errabant circa Ordines, quos etiam fœminis conferebant, vt Deputitæ, teste Epiphanio hæresi. 49.

Hæc generatim de erroribus veterū dicta sint similia nostro hoc seculo vidimus. Nam imprimis non desuerunt, qui omnia Sacramenta sensibilia, & corporalia contempnerent, qui certè noui Archontici nominari possent: id enim de Suenckfeldianis testantur Fridericus Staphilus in lib. de concordia discipulorum Lutheri, & David Chytræus præfatione Commentariorum in Apocalypsim.

Lutherani ceteri, & Calvinistę omnes, etsi Sacramenta non tollunt omnia, omnia tamen virtute, & efficacia spoliant, vt olim faciebant Messaliani: vt enim illi orationi, ita isti fidei

dei omnia tribuunt, Sacramentis autem planè nihil, nisi vt sint nuda signa, eaque non omninò necessaria. Sic enim scribit LUTHERVS in assertio. I. articuli: *Hæretica, sed vstitata sententia est, Sacramenta nouæ legis dare gratiam ijs, qui non ponunt obicere. Scriptura enim dicit: Iustus ex fide sua viuet, non dicit, ex Sacramentis viuet.* Hæc ille. Neque ab hac sententia vllus, quod sciam, ex hæreticis huius temporis dissentit.

Rursus non defuerunt hoc tempore, qui tollant è medio aliqua Sacramenta, licet non omnia. Nam Svyenckfeldianis exceptis, ceteri omnes duo Sacramenta recipiunt, Baptisimum, & Eucharistiam; duo rejiciunt, Confirmationem, & Extremam vnctionem: Matrimonium recipiunt quidem, sed non pro Sacramento: de Pœnitentia, & Ordinatione inter se contendunt, vt postea explicabimus.

Denique non defuerunt etiam qui certa Sacramenta reciperent, sed erroribus admixtis. Nam Anabaptistæ Sacramentum Baptismi recipiunt, sed pro adultis, non pro infantibus. Zvingliani recipiunt Sacramentum Eucharistiæ, sed corpus Dominicum esse negant. Lutherus Sacramentum Absolutionis non negat, sed nec integram confessionem, nec vllam satisfactionem requirit, aut admittit, nec verum ministrum Sacramenti huius agnoscit, vt patet ex assertione articulorum, quinti, sexti, septimi, octaui, noni, decimi. Denique ordinationem ministrorum omnes admittunt, sed nec agnoscunt verum ministrum, nec verum ritum huius Sacramenti.

Ita videmus omnes quatuor hæreticorum classes, quæ varijs temporibus per M. D. annos Ecclesiam Catholicam vexauerunt, omnes simul hoc nostro seculo contra eandem Ecclesiam conspirasse. Sed quo duce de veteribus illis Catholica triumphauit, de nouis etiam sine dubio triumphabit: quandoquidem idem ille dux, nec vires amittere potest, & Ecclesiæ suæ semper se adfuturum certa restificatione promisit.

*
**

A 3

CA-